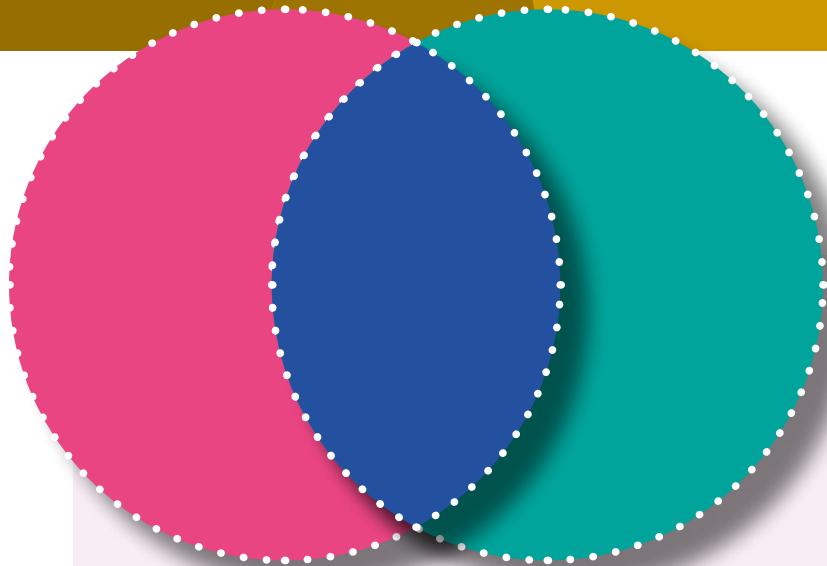

Verschillen en overeenkomsten in leerlingenprognoses

Om inzicht te geven in de te verwachte ontwikkeling van het aantal leerlingen worden zowel door DUO als Voion jaarlijks leerlingenprognoses gemaakt. De focus is daarbij gericht op de komende 15 jaar. De prognoses worden kosteloos ter beschikking gesteld aan het onderwijsveld. De uitkomsten van de prognoses van DUO en Voion kunnen van elkaar afwijken.

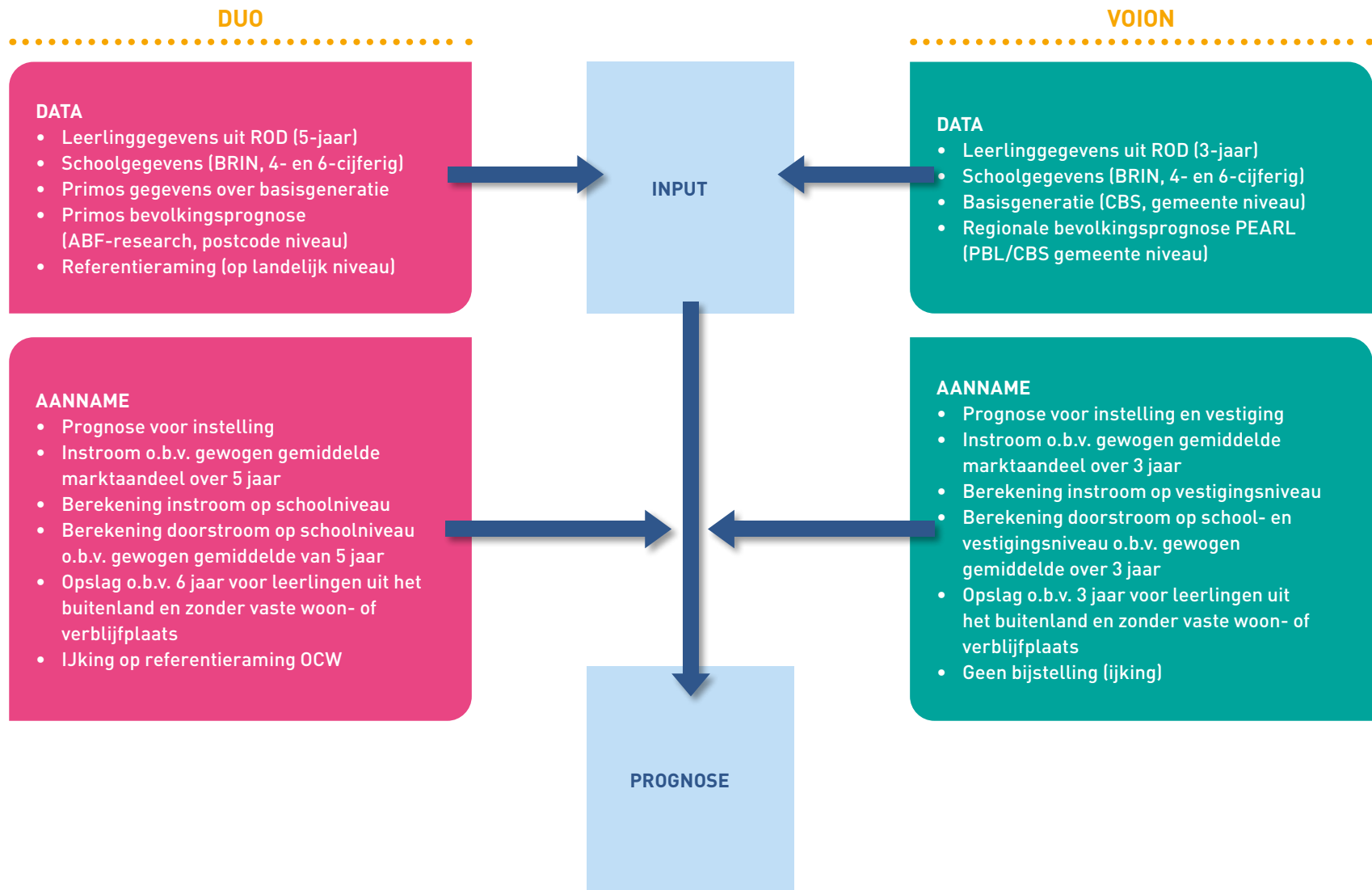
Om een goede en gerichte keuze te maken voor het gebruik van één van beide prognosemodellen is het van belang om goed geïnformeerd te zijn over de verschillen en overeenkomsten van deze verschillende modellen. In deze factsheet duiden we de verschillen en overeenkomsten tussen de leerlingenprognoses van Voion en DUO en geven we aan wat de trefzekerheid van beide modellen is. Ook geven we enkele aandachtspunten bij het gebruik van prognosemodellen.

Voor het schoolbestuur, MR en het personeel is het belangrijk om goed zicht op de ontwikkeling van de toekomstige leerlingenaantallen te krijgen om strategische keuzes voor de toekomst te maken. Voorbeelden hiervan zijn het opstellen van meerjarenbeleid op het gebied van financiën, strategische personeelsplanning, formatieplannen en het anticiperen op langere-termijn huisvestingsvraagstukken.

Belangrijke overeenkomsten en verschillen tussen prognoses van Voion en DUO

De leerlingenprognoses van DUO en Voion komen, qua methodiek, in grote lijnen overeen. Er zijn wel verschillen in gebruikte data en aannames rondom o.a. de instroom en doorstroom van leerlingen. Figuur 1 geeft de belangrijkste verschillen tussen beide prognoses weer. Op basis van de cijfers van DUO en Voion kan er een schatting gemaakt worden voor het aantal leerlingen op school- (BRIN-4) en vestigingsniveau (BRIN-6). Verder kan er een uitsplitsing gemaakt worden naar schoolsoort (BRJ, PRO, VMBO, HAVO, VWO, VAVO). Voion biedt ook de mogelijkheid om een uitsplitsing te maken naar LWOO.

Figuur 1. Overzicht verschillen in data en aannames van de prognosemodellen van DUO en Voion

Uit analyse (onderzoeksrapport, pagina 10) van de prognoses van DUO en Voion blijkt dat de prognose van DUO de komende jaren hoger uitvalt dan die van Voion, maar op de lange termijn is het beeld omgekeerd. Dit geldt althans voor de prognoses van 2021 die gemaakt zijn op basis van de telgegevens van 1 oktober 2020.

Regionaal tonen de prognoses van 2021 ook verschillen. Voor de meeste regio's wordt een daling van het aantal leerlingen voorspeld, maar de omvang hiervan verschilt.

Welke prognose is beter?

Welke prognose komt dichterbij de feitelijke ontwikkeling? Deze vraag is enkel achteraf te beantwoorden door de meest recente data over het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs te vergelijken met het aantal voorspelde leerlingen van beide prognosemodellen. Op grond van analyse van de prognoses van de afgelopen jaren concluderen de onderzoekers dat de prognoses van DUO en Voion tot dezelfde mate van betrouwbaarheid en resultaat leiden (onderzoeksrapport, pagina 12 en 21). In de ene regio scoort de prognose van DUO beter en in de andere regio die van Voion (onderzoeksrapport, pagina 22). En hetzelfde geldt op schoolniveau. Het is daarom goed om op basis van de lokale context te kijken welke data het beste aansluit. Voor een nog betere keuze kan in het Scenariomodel-VO de data ten opzichte van elkaar vergeleken worden.

Toepasbaarheid van de leerlingenprognoses van DUO en Voion

Ondanks de verschillen tussen de prognoses van DUO en Voion zijn beide bruikbaar voor uiteenlopende doeleinden. Figuur 2 geeft een overzicht van de verschillende doeleinden met de daaraan gekoppelde prognosehorizon, benodigde data en benodigde expertise.

Figuur 2: Doelen van prognoses gekoppeld aan termijn, benodigde data en benodigde expertise
Zie pagina 4

Goed zicht hebben op de lokale context als aandachtspunt

Specifieke kenmerken en de effecten van de geografische ligging, mate van mobiliteit van leerlingen, de populariteit van de school (bijvoorbeeld door reclamecampagnes of negatieve incidenten), aanwezigheid van kinderen van vluchtelingen en ontheemden of weglek naar het buitenland, laten zich moeilijk voorspellen. Het is mogelijk om de prognoses van Voion of DUO als basis te gebruiken om vervolgens zelfstandig bij te stellen aan de hand van informatie over de lokale context. Het Scenariomodel-VO van Voion faciliteert de gebruiker hierin.

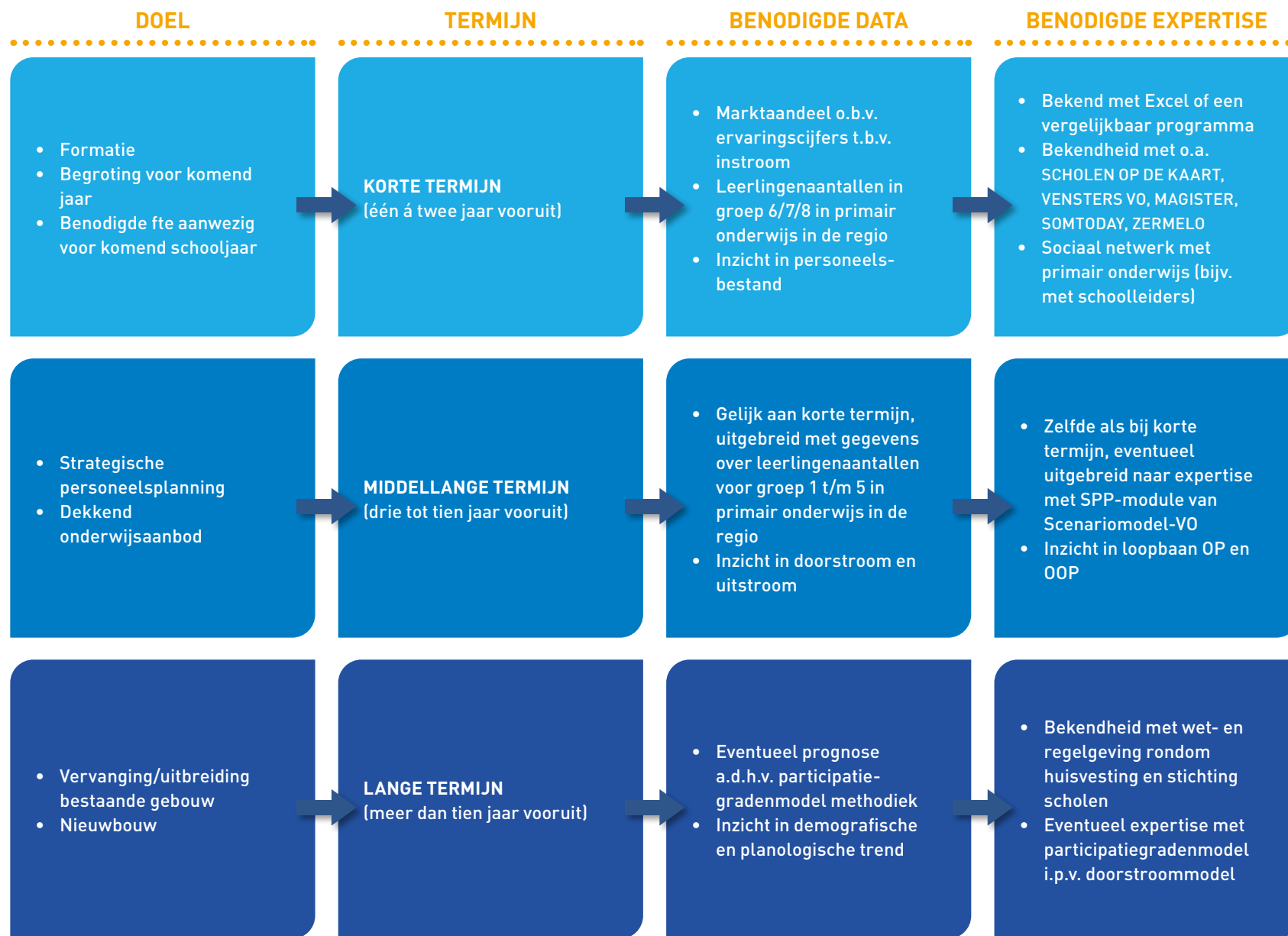
Eigen scenario's en strategische personeelsplanning maken met het Scenariomodel-VO

De leerlingenprognoses van Voion kunt u raadplegen in het [Scenariomodel-VO](#). Naast het raadplegen van deze prognoses kunt u ook eigen scenario's en een strategische personeelsplanning maken. Met de strategische personeelsplanning (SPP-) module in het [Scenariomodel-VO](#) biedt Voion scholen de mogelijkheid om de benodigde personele omvang te berekenen en af te zetten tegen andere landelijke of regionale gegevens. De berekening voor het aantal benodigde fte wordt gedaan op basis van het aantal verwachte leerlingen en informatie rondom het eigen personeelsbestand voor de komende jaren. U kunt uitsplitsingen maken op regio-, bestuurs-, vestigings- en schoolniveau en verder op team-, vak- en functieniveau.

Meer informatie

- Bekijk het rapport [Onderzoek naar verschillen in leerlingenprognoses](#);
- De leerlingenprognoses van DUO zijn te raadplegen [via de website van OCW](#);
- De leerlingenprognoses van Voion zijn te raadplegen via het [Scenariomodel-VO](#);
- Meer (regionale) arbeidsmarktgegevens: [Regio in beeld](#).

Figuur 2: Doelen van prognoses gekoppeld aan termijn, benodigde data en benodigde expertise

Begrip	Verklaring
ROD	Het Register Onderwijsdeelnemers (ROD) bevat leerlinggegevens van het basisonderwijs, voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en hoger onderwijs.
Basisgeneratie	Gemiddeld aantal 12-13-jarigen dat woonachtig is binnen het voedingsgebied - de geografische regio waaruit scholen hun leerlingen rekruteren - van een school.
Doorstroom van leerlingen	Verhouding tussen het aantal leerlingen in opeenvolgende leerjaren.
PEARL	In de regionale bevolkingsprognose van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) wordt gebruikgemaakt van het model Projecting population Events At the Regional Level (PEARL). Dit model gaat uit van de stand van de bevolking op 1 januari en voorspelt hoe de bevolking in de loop van het jaar van omvang en samenstelling verandert als gevolg van de verschillende componenten van bevolkingsontwikkeling: geboorte en immigratie leiden tot meer mensen, sterfte en emigratie tot minder mensen.
Primos	Primos is een prognosemodel op gemeente- en buurniveau voor bevolking, huishoudens en woningvoorraad naar diverse kenmerken. Daarnaast is ook het woningtekort een onderdeel van de Primos-prognose. Het model wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de laatste trends en sluit aan op de nationale prognose van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).
Referentieraming	Verwachte ontwikkeling van het aantal leerlingen en studenten in Nederland en dient als onderbouwing van de begroting van het ministerie van OCW.

VOION

Het voortgezet onderwijs: een aantrekkelijke werkomgeving waar iedereen duurzaam, enthousiast en veilig kan werken! Dat is waar Voion, in samenwerking met scholen, de VO-raad en vakbonden, aan wil bijdragen. We initiëren onderzoek en delen kennis over de onderwijsarbeidsmarkt en veilig en vitaal werken. We inspireren met praktijkverhalen en ontwikkelen instrumenten en handreikingen die toepasbaar zijn voor de hele sector. Samen werken we aan het beste onderwijs.

